

Haaga-Helia
ammattikorkeakoulu Oy

Osakeyhtiön verosuunnittelu

Ivika Virronen

Opinnäytetyö
Liiketalouden koulutusohjelma
2020

Tekijä(t) Ivika Virronen	
Koulutusohjelma Liiketalouden koulutusohjelma, ulkoinen laskentatoimi	
Raportin/Opinnäytetyön nimi Osakeyhtiön verosuunnittelu	Sivu- ja liitesivumäärä 25
<p>Tämän opinnäytetyön aiheena on osakeyhtiön verosuunnittelu. Opinnäytetyö on kirjoitettu keväällä 2020 4. periodilla. Opinnäytetyössä tuodaan esille verosuunnittelua käsitteinä, ja ne kokonaisuudet, jotka kuuluvat verosuunnittelun piiriin. Verosuunnittelu on aiheeltaan ajankohtainen, koska pienten ja keskisuurten yritysten määrä kasvaa Suomessa koko ajan. Opinnäytetyön tavoitteena on löytää ne keskeisimmät mahdollisuudet osakeyhtiön verosuunnitteluun, niin tilikauden aikana kuin varojenjakotilanteessa.</p> <p>Opinnäytetyö on laadullisen tutkimuksen sisältävä kirjallisuuskatsaus. Työssä keskitytään lainmukaisten verosuunnittelukeinojen tutkimiseen listaamattomassa osakeyhtiössä, rajaten pois aggressiivisen verosuunnittelun ja muut yritysmuodot. Teoriaosuudessa on käytetty lähteenä sekä akateemista kirjallisuutta että verkkolähteitä. Asiasisältö pyritään esittämään käytännönläheisesti ja selkeästi, sekä havainnollistamaan käsiteltäviä aihealueita esimerkein.</p> <p>Opinnäytetyössä tullaan siihen johtopäätökseen, että pitkäjänteisellä ja johdonmukaisella verosuunnittelulla osakeyhtiö voi pienentää verotustaan, ja säädellä sitä tavoitteiden mukaan. Erilaisilla kulukirjauksilla pystytään vaikuttamaan pienen osakeyhtiön tuloverotukseen, mutta varojenjakotilanteessa pienellä yhtiöllä on vähemmän liikkumavaraa osingonsaajan verotuksessa. Nettovarallisuuden ollessa riittävä, pääsee yrittäjä nauttimaan suuremmista verohyödyistä.</p>	
Asiasanat Osakeyhtiö, verotus, verosuunnittelu, verolainsäädäntö	

Sisällys

1	Johdanto	1
1.1	Opinnäytetyön tavoitteet ja rajaukset	1
1.2	Menetelmä ja tietoperusta	2
2	Verosuunnittelu käsitteenä	3
2.1	Verosuunnittelun tasot	3
2.2	Strateginen verosuunnittelu.....	3
2.3	Taktinen verosuunnittelu	4
2.4	Operatiivinen verosuunnittelu	4
3	Verotettavan tuloksen suunnittelu	5
3.1	Tavoitetulos	5
3.2	Kuluvarasto	5
3.3	Käyttöomaisuusostot ja EVL -poistot	6
3.4	Jälleenhankintavaraus	7
3.5	Tappioiden vähentäminen	7
4	Varojenjako	9
4.1	Osakeyhtiön verotus	9
4.2	Tase.....	9
4.3	Nettovarallisuus	10
4.4	Nettovarallisuuden optimointi	10
4.5	Varallisuuden kasvattaminen	11
4.6	Osakaskohtaiset oikaisut	12
4.7	Palkkaa vai osinkoa?	13
4.8	Työpanokseen perustuva osinko.....	15
4.9	Osinko Holdingyhtiölle.....	15
5	Verosuunnittelun erityiskysymykset.....	16
5.1	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto (SVOP)	16
5.2	Yrityskauppa ja hankintameno-olettama.....	16
5.3	Omien osakkeiden osto.....	17
5.4	Peitelty osingonjako	17
5.5	Osakslaina	18
5.6	Omistuksen hajautus.....	18
5.7	Veroriskit.....	19
6	Pohdinta.....	20
6.1	Opinnäytetyöprosessi.....	20
6.2	Opinnäytetyön tulokset.....	20
	Lähteet	23

1 Johdanto

Tämä opinnäytetyö käsittelee listaamattoman osakeyhtiön verosuunnittelua. Osakeyhtiö on tuloverolain mukaisesti verovelvollinen saamastaan voitosta, josta se tilittää veroa valtiolle. Laskentatoimen perusidea lain näkökulmasta on, että yritys maksaa tuloksestaan oikean määrän veroa. Yrityksen näkökulmasta sitä ei kuitenkaan kannata maksaa liikaa. Verosuunnittelu on aiheeltaan varsin ajankohtainen, koska pienten ja keskisuurten yritysten määrä kasvaa Suomessa koko ajan. Etenkin pieniä yrityksiä perustetaan paljon, koska yrittäjyyden suosio on kasvussa. Tämän opinnäytetyön tavoitteena on avata verosuunnittelun perusmekanismeja käytännönläheisesti ja selkeästi.

Yrityksen valinnoilla täytyy aina olla jokin liiketaloudellinen peruste. Siksi yritykset ovat yhä enenevässä määrin joutuneet ottamaan kantaa omiin verotustaan keventäviin eettisiin kysymyksiin. Verosuunnittelu voi näin ollen olla passiivista, aktiivista tai aggressiivista. Aggressiiviseksi verosuunnitteluksi kutsutaan yleensä toimia, jotka voidaan tulkita veronkierroksi. Siinä etsitään aukkoja ja epäselvyyksiä verolainsäädännöstä.

Verojen kiertäminen on laitonta, mutta verojen minimoiminen lain puitteissa täysin hyväksyttävää. Osakeyhtiön tavoite on tuottaa voittoa sen osakkeenomistajille, jolloin tuloksen kasvattaminen on oleellinen tavoite yritystoiminnalle. Verojen optimointi vähentää ylimääräisiä kuluja ja jättää enemmän rahaa kassaan, kun yritys perehtyy juuri sille sopivaan verosuunnittelun strategisiin, operatiivisiin ja taktisiin keinoihin.

Verosuunnittelu ei ole vain isojen yritysten ja konsernien etu, vaan siitä voivat hyötyä myös pienet yritykset. Suunnittelun hyöty on siinä, että vältetään ikäviltä yllätyksiltä. Myös tavoitteiden saavuttaminen on helpompaa, sekä yrityksen että osakkeenomistajien kannalta.

1.1 Opinnäytetyön tavoitteet ja rajaukset

Opinnäytetyössä pyritään löytämään vastaus seuraavaan pääkysymykseen:

- Mitä verosuunnittelukeinoja osakeyhtiöllä on käytettävissään?

Alakysymyksiksi muodostuvat:

- Mitä verosuunnittelu on yleisesti?
- Mitkä asiat vaikuttavat osakeyhtiön verosuunnitteluun?
- Miten osakeyhtiö voi soveltaa verosuunnittelua verojensa optimoimiseksi?

Opinnäytetyön tutkimuskysymyksessä määrittyy tutkimuksen konteksti, rajaten pois muut yhtiömuodot ja pörssiyhtiöt, sekä asettaa raamit lainmukaisten verosuunnittelukeinojen tutkimiseen. Työssä ei myöskään käsitellä aggressiivista verosuunnittelua, jota soveltavat lähinnä suuret kansainväliset yritykset, ja jolla pyritään keinotekoisin järjestelyin minimoimaan verojen maksu. Opinnäytetyössä painotetaan osakeyhtiön voitontuottamistarkoituksen mukaisesti lähinnä niitä operatiivisia ja taktisia verosuunnittelun keinoja, jotka mahdollistavat osakkeenomistajille mahdollisimman suuren varojenjaon.

1.2 Menetelmä ja tietoperusta

Opinnäytetyö on laadullisen tutkimuksen sisältävä teoreettinen kirjallisuuskatsaus. Laadullisessa tutkimuksessa pyritään ymmärtämään verosuunnittelua taustateorian avulla. Tämän jälkeen tarkoituksena on muodostaa tulkinta eri verosuunnittelun mahdollisuuksista osakeyhtiössä lyhyellä ja pitkällä tähtäimellä. Opinnäytetyö toteutetaan ns. vetoketjumallina, jolloin kappaleiden yhteydessä pyritään havainnollistamaan käsiteltävää teoreettista tietoperustaa esimerkkien avulla. Työssä käsitellään myös joitakin verosuunnittelun erityiskysymyksiä.

Opinnäytetyön teoriapohja perustuu alan kirjallisuuteen ja verkkolähteisiin. Aiheen luonteesta johtuen tietopohja on kyseenalaistettavissa vain sen toimivuuden kannalta, koska se perustuu olemassa olevaan lainsäädäntöön. Valittujen teemojen ohjaavana tekijänä toimii osakeyhtiölaissa määritelty osakeyhtiön toiminnan tarkoitus, joka on tuottaa voittoa sen osakkeenomistajille.

2 Verosuunnittelu käsitteenä

Verosuunnittelulla tarkoitetaan hyväksytyä ja lainmukaista toimintaa, jossa valitaan yrityksen ja sen omistajien verotuksen kannalta edullisimmat vaihtoehdot. Verosuunnittelu voidaan jakaa strategiseen, operatiiviseen ja taktiseen tasoon. Verokohtelun optimointiin ei ole yhtä selkeää tapaa, vaan se muodostuu erilaisista suunnitelmallisista ja käytännön toimintatavoista, jotka kokonaisuutena muodostavat yrityksen ja sen omistajien tarpeisiin vastaavan verokohtelun. (Vilkkumaa 2014, 187–190.)

2.1 Verosuunnittelun tasot

Strategisella tasolla otetaan kantaa yrityksen perustekijöihin kuten yhtiömuoto, toimiala, ansaintamalli, asiakkaat ja kilpailutekijät. Strategisen suunnittelun pohjalta lähdetään rakentamaan operatiivista vuosisuunnitelmaa. Verostrategian käyttöönottoon tarvitaan erilaisia työkaluja kuten budjetit, kassavirtalaskelmat ja tulossuunnitelmat. Pitkän aikavälin verosuunnittelun pohjaksi muodostuvat ennusteet yrityksen rahavirroista, asiakaskäyttäytymisestä, investoinneista ja muista taloudellisista päätöksistä. Näiden pohjalta päästään suunnittelemaan yrityksen optimaalista verokohtelua tuleville tilikausille tilinpäätössuunnittelun ohella. (Konnektor 2016.)

Taktisista ja operatiivisista verosuunnittelun tasoista puhutaan, kun tehdään tilikausivalintoja ja päätetään yrityksen sisäisten ja ulkoisten talousyksiköiden suhteista. Toisin kuin strategisia valintoja, näitä verosuunnittelun keinoja on helpompi muuttaa tarvittaessa nopeastikin. Tärkeintä kaikkien vaiheiden suunnittelussa ja toteutuksessa on valintojen joustavuus, mikä edellyttää perusteellista harkintaa jokaisessa vaiheessa. (Walden & Leppiniemi 2020, 140.)

2.2 Strateginen verosuunnittelu

Verotukselliset perustekijät kuten yhtiömuoto ja rakenne, investoinnit, tulo- ja pääomatulojen jako sekä liiketoiminnan rahoitus ovat strategisia verosuunnittelun keinoja, johon otetaan kantaa jo liiketoimintasuunnitelmassa. Näin taataan mahdollisimman suuri liikkumatila myös operatiivisella tasolla, jolloin vältytään tulevilta yllätyksiltä ja veroriskeiltä. Strategiatasolla tehtyjä päätöksiä on syytä harkita tarkkaan, koska tehtyjä päätöksiä voi olla myöhemmin hankala muuttaa tai se voi olla hyvin kallista (Konnektor 2016.).

Osakeyhtiö ei ole välttämättä paras vaihtoehto, mikäli yritykseen ei ole sijoitettavissa nettovarallisuutta sen perustamisvaiheessa. Tällöin kannattaakin miettiä, olisiko ainakin

alussa mahdollisuutta jättää tulos yhtiöön nettovarallisuuden kasvattamiseksi. Nettovarallisuuden määrä puolestaan määrittää palkan ja osinkojen suhteen. Jos halutaan maksimoida nettovarallisuuden verohyödyt ja jakaa mahdollisimman paljon veroedullista osinkoa, tulee nettovarallisuudelle määrittää lyhyen ja pitkän aikavälin kasvutavoitteet. Päätöksiä tehdessä on hyvä ottaa huomioon, millaisia veroseuraamuksia ja veroriskejä eri vaihtoehtoista ja kokonaisuuksista syntyy. (Konnektor 2016.)

2.3 Taktinen verosuunnittelu

Taktista verosuunnittelua ovat tilikauden kirjanpidolliset toimenpiteet tavoitetuloksen saavuttamiseksi. Tavoitteena voi olla esimerkiksi tietynsuuruinen osinko, omien osakkeiden osto tai lainan ja korkojen maksu. Tavoitteiden saavuttaminen edellyttää maksuvalmiutta ja riittävää oman pääoman rakennetta. Verotuksellisesta näkökulmasta taktisia toimenpiteitä ovat esimerkiksi yrittäjän oman tulonjaon määritykset, kuten tulon jakautuminen pääomatuloksi ja ansiotuloksi, sekä yrityksen ja sen omistajan muut taloudelliset suhteet, kuten esimerkiksi osakaslaina ja vuokrasuhde. (Walden & Leppiniemi 2020, 141–142.)

2.4 Operatiivinen verosuunnittelu

Operatiivisessa verosuunnittelussa kiinnitetään huomiota mahdolliseen verotukseen liittyvän laintulkinnan ja oikeuskäytäntöjen ajantasaiseen seurantaan ja soveltamiseen, sekä toimenpiteiden oikea-aikaisuuteen ja oikeasisältöisyyteen juoksevan kirjanpidon, tilinpäätöksen ja verotuksen kannalta. (Vilkkumaa 2014, 189.) Systemaattisella seurannalla varmistetaan strategisen ja taktisen verosuunnittelun toimivuus ja tarkistetaan toimenpiteiden tarkoituksenmukaisuus tavoitteet huomioon ottaen. Operatiivisen verosuunnittelun onnistumisen edellytykset ovat jokaisen liiketapahtuman huomioiminen tilinpäätöksessä ja veroilmoituksessa, sekä kattava tapahtumien dokumentoiminen ja valvonta. (Walden & Leppiniemi 2020, 142.)

3 Verotettavan tuloksen suunnittelu

Suomessa kirjanpito, verotus ja yhtiöoikeus ovat monilta osin sidoksissa toisiinsa, siksi verosuunnittelu liittyy läheisesti myös tilinpäätössuunnitteluun, joiden keskeisempiä kohteita ovat yrityksen tulos ja varallisuus. Yritys voi säädellä verotettavaa tulostaan asettamalla tavoitetuloksen. Tavoitteiden saavuttamiseksi voidaan laskettavan tuloksen liikkumavaraa säädellä erilaisten kirjausten avulla kirjanpidossa ja tilinpäätöksessä.

3.1 Tavoitetulos

Tavoitetulos on se yhtiön asettama määrä, joka pyritään tavoittamaan tilikauden aikana ja näyttämään tilinpäätöksessä. Tavoitetuloksen päämääränä voi olla esimerkiksi osakeyhtiön investoinnit omien osakkeiden ostoon tai lunastamiseen, pääomallainan lyhentäminen ja koron maksaminen pääomallainalle.

Vapaan pääoman kartuttamisen taustalla voi olla myös nykyisten varojen vähyys, jolloin yhtiö joutuu antamaan selvityksen omasta taloudellisesta asemastaan. Myös yrityskuva esimerkiksi rahoittajien näkökulmasta, voi olla syynä tavoitetuloksen asettamiselle. Usein tavoitetuloksella pyritään tietynsuuruiseen osingonmaksuun, jos yhtiöllä ei ole tämän lisäksi muita edellä mainittuja tavoitteita. Myös verotuksessa vähennyskeltottomat menot ja verovapaat tulot voivat vaikuttaa tulostavoitteen korottamiseen tai alentamiseen.

(Walden & Leppiniemi 2020, 299–300.)

3.2 Kuluvarasto

Kuluvarastolla tarkoitetaan erilaisten kirjausten avulla toteutettavaa tuloksen järjestelyä. Tilikauden aikana ja tilinpäätöksessä voidaan kirjata tai lykätä sellaisia eriä ja liiketapahtumia, jotka vaikuttavat verotettavaan tulokseen sitä pienentäen tai suurentaen. Tilikauden aikana tilinpäätäjällä on enemmän liikkumavaraa kuluvaraston jaksotus- ja arvostusratkaisuissa, kuin tilikauden loppuvaiheessa.

Jatkuvuuden periaatteen mukaisesti kirjaukset ovat tehtävä samojen laskentaperiaatteiden mukaisesti merkittävässä tulosvaikutteisissa erissä, kuten kiinteiden menojen aktivointi, osatuloutus ja rahoitusvälineiden käsittely. Enemmän liikkumavaraa antavat tilinpäätössiirrot, veroperusteiset varaukset ja poistoero. Verotettavaan tulokseen voidaan vaikuttaa myös ostamalla, myymällä ja nopeuttamalla toimitusaikoja asiakkaille.

(Walden & Leppiniemi 2020, 319–320.)

3.3 Käyttöomaisuusostot ja EVL -poistot

Pysyviin vastaaviin kuuluvat erät kuten koneet, kalusto ja rakennukset vaikuttavat tulonmuodostumisprosessissa yleensä usean vuoden ajan, joten sen hankintamenoa ei voida kirjata kokonaan kuluksi sille tilikaudelle, kun se on hankittu.

Poistoilla tarkoitetaan käyttöomaisuudesta tehtäviä vähennyksiä poistamattomasta hankintamenosta. Hankintameno on se summa, joka on käytetty omaisuuden hankkimiseen, ja joka on mahdollisten aikaisempien poistojen jälkeen jäljellä taseessa. Muiden kuin pienten kirjanpitovelvollisten tulee laatia poistosuunnitelma. Jatkuvuuden periaatteen mukaisesti poistot tulisi tehdä joka vuosi samansuuruisina. Suunnitelman mukaisiin poistoihin voidaan kuitenkin verotuksellisista syistä tehdä poikkeus, jolloin yritys voi tuloksellisesti hyvänä vuotena tehdä verolainsäädännön mukaiset maksimipoistot. Jos yrityksellä on edellisiltä vuosilta kertynyt ylipoistoja, voidaan vastaavasti tuloksellisesti huonompana vuotena tehdä alipoistoja, jolloin suunnitelmapoistot tehdään pienempänä. Kun kirjanpidossa poiketaan suunnitelman mukaisista poistoista, syntyy poistoeroa. (Koponen 2011, 67.) Mikäli poistosuunnitelma laaditaan elinkeinoverolain mukaisesti, yrityksellä ei jää liikkumavaraa säädellä tulostaan poistomäärää muuttamalla.

Taulukko 1. Tasapoisto

Koneen hankintahinta	25 000	Menojäännös poiston jälkeen
Poistoaika	5 vuotta	
Poisto 1. vuonna	5000	20 000
Poisto 2. vuonna	5000	15 000
Poisto 3. vuonna	3750	11 250

Taulukon 1. mukaan yhtiö ostaa koneen joka maksaa 25 000 euroa. Poistosuunnitelma laaditaan viideksi vuodeksi. Näin ollen joka vuosi poistetaan 5000 euroa. Kahtena ensimmäisenä poistot tehdään suunnitelman mukaisesti, mutta tämän jälkeen poistoja ei voida hyväksyä kokonaan, koska ne ovat yli 25 % menojäännöksestä ($0,25 \times 15\,000 = 3750$ (verotuksessa hyväksyttävät maksimipoisto kolmantena vuonna)).

Usein menojäännöspoisto on yrityksille se tavanomaisempi vaihtoehto. Tällöin hankintamenosta poistetaan ennalta sovittu prosenttiosuus, jolloin poistot ovat aluksi suuria, mutta pienenevät sitä mukaa kun hankintamenon menojäännös pienenee. Ennalta sovittu prosenttiosuus voi olla pienempi kuin elinkeinoverolaissa määritellyt maksimipoistot, jolloin yrityksellä on mahdollisuus säädellä tulostaan ylipoistoilla.

3.4 Jälleenhankintavaraus

Jälleenhankintavarauksella verovelvollisella on mahdollisuus estää luovutusvoitosta tai vakuutuksesta syntyneen korvauksen verotus. Jälleenhankintavaraus voidaan muodostaa esimerkiksi käyttöomaisuuden kulumisen tai tuhoutumisen jälkeen. Luovutusvoitosta on mahdollista tehdä jälleenhankintavaraus, kun verovelvollinen myy toimitilansa, rakennuksen tai huoneisto-osakkeen. Jälleenhankintavaraus on mahdollista muodostaa vain verovelvollisen vaatimuksesta, edellyttäen että yrityksen liiketoiminta jatkuu. Tehdyn jälleenhankintavarauksen tulee näkyä yhtiön kirjanpidossa, ja siitä tulee ilmoittaa myös verottajalle seuraavassa veroilmoituksessa. (Koponen 2011, 85–87.)

Taulukko 2. Jälleenhankintavaraus

Rakennuksen menojäännös	300 000
EVL –menojäännös	200 000
Vakuutuskorvaus	600 000
Jälleenhankintavaraus	400 000

Taulukon 2. mukaan osakeyhtiöllä on rakennus, jonka suunnitelman mukaisten poistojen menojäännös on 300 000 euroa ja EVL – menojäännös on 200 000 tuhatta euroa. Rakennus tuhoutuu tulipalossa, jonka jälkeen kirjanpitovelvollinen saa rakennuksesta 600 000 euroa vakuutuskorvauksia. Yhtiö kirjaa jälleenhankintavarauksen vakuutuskorvauksen ja EVL -menojäännöksen erotuksesta, joka on 400 000 euroa ($600\,000 - 200\,000 = 400\,000$), koska yritys aikoo investoida uuteen rakennukseen vasta myöhemmillä tilikausilla. Jälleenhankintavarauksella yhtiö pyrkii myös estämään korvauksen ja EVL – menojäännöksen välisen erotuksen tuloutumisen.

Jälleenhankintavaraus on purettava seuraavan kahden verovuoden aikana, muutoin se tuloutuu 20 % korotettuna. Määräaika voidaan jatkaa hakemuksella enintään kolmella vuodella. Jos varausta ei ole jatkettun määräajan loppuun mennessä purettu, tuloutetaan se 40 % korotettuna. (Koponen 2011, 87.)

3.5 Tappioiden vähentäminen

Yhtiö voi vähentää elinkeinotoiminnan tilikauden tappion seuraavien vuosien tulosta. Verohallinto vähentää aikaisempien vuosien vahvistetut tappiot verotuksessa automaattisesti. Yrityksen tappiot lasketaan tulolähteittäin ja vähennetään siinä järjestyksessä, jossa ne ovat syntyneet. Tappion vähennysaika on kymmenen vuotta elinkeinotoiminnan verotettavasta tulosta. (Verohallinto 2020.) Tästä poikkeuksena on omaisuuden myynnistä aiheutunut luovutustappio, jonka vähennysaika on viisi vuotta omaisuuden luovutuksesta saadusta voitosta. (Koponen 2011, 98.)

Jos osakeyhtiön osakkeista yli puolet on vaihtanut omistajaa tappiovuoden aikana tai sen jälkeen, tappiota ei voi vähentää. Verohallinto voi kuitenkin hakijan anomuksesta ohittaa omistajavaihdossäännöksen, mikäli hakijalla on tähän vahva peruste. Osakkeiden omistajavaihdossäännös pätee myös sellaisissa tapauksissa, joissa osakeannilla ei ole tullut yhtiöön uusia osakkaita, vaan omistussuhteet ovat muuttuneet nykyisten osakkaiden kesken. (Verohallinto 2016.)

4 Varojenjako

Osakeyhtiöllä on osakeyhtiölain mukaisesti tarkoitus tuottaa voittoa sen osakkeenomistajille, mikäli yhtiöjärjestyksessä ei toisin sanota. Osakeyhtiön johdon ja sen toimitusjohtajan tulee panostaa osakeyhtiön toimintamahdollisuuksiin niin, että voitontuottamistarkoitus täyttyy pitkällä tähtäimellä. (Vilkkumaa 2014, 32–33.)

Osakeyhtiö voi jakaa sen osakkaille varoja osakeyhtiölain sallimilla ehdoilla ja rajoilla, viimeksi vahvistetun tilinpäätöksen perusteella. Varoja voidaan jakaa osinkoina voitosta, vapaan oman pääoman rahastosta, osakepääoman alentamisesta, yhtiön purkamisesta ja rekisteristä poistamisesta. Varojenjako tulee tapahtua sen määrän puitteissa, mikä on merkitty taseeseen omaksi pääomaksi. Jos varojenjako uhkaa yhtiön vakavaraisuutta, varojenjako ei välttämättä ole mahdollista. (Kukkonen & Walden 2014, 39–41.)

4.1 Osakeyhtiön verotus

Osakeyhtiön on itsenäinen verovelvollinen, joka tilittää valtiolle tuloksestaan 20 % yhteisöveroa. Verotettava tulo lasketaan tulolähteittäin, joita voivat olla elinkeinotoiminnan tulolähde ja maatalouden tulolähde. Nämä tulolähteet lasketaan yhteen, kun lasketaan osakeyhtiön verovuoden verotettavaa tuloa. (Verohallinto 2020.) Vuodesta 2020 alkaen verotus voidaan toimittaa ilman tulolähdejakoja, mikä tarkoittaa sitä, että esimerkiksi aiemmin yhteisön muun toiminnan tulolähteeseen kuulunut omaisuus lasketaan elinkeinon uuteen omaisuuslajiin, muuhun omaisuuteen. (Verohallinto 2020.)

4.2 Tase

Kirjanpitovelvollisen tase kertoo yhtiön varoista, veloista ja omasta pääomasta. Nettovarallisuus lasketaan taseesta löytyvillä tiedoilla. Taseessa on kaksi yhtä suurta puolta, joista vastaavaa -puoli kertoo yhtiön varallisuudesta ja vastattavaa sen rahoituksesta. Varallisuutta ovat esimerkiksi aineettomat ja aineelliset hyödykkeet, vaihto-omaisuus, saamiset ja rahat. Rahoitusomaisuutta ovat oma pääoma ja vieras pääoma. Omaa pääomaa ovat omistajien sijoitukset yhtiöön ja yhtiön kerryttämä voitto. Vieraaseen pääomaan kuuluvat kaikki erät, joihin liittyy takaisinmaksuvelvollisuus. (Visma.) Vastattavaa – puolelle kuuluu myös tilinpäätössiirtymien kertymä, kuten poistoero.

Taulukko 3. Tase

VASTAAVAA	
PYSYVÄT VASTAAVAT	
Rakennukset ja rakennelmat	400 000
Koneet ja kalusto	50 000
VAIHTUVAT VASTAAVAT	
Tavarat	70 000
Myyntisaamiset	5000
Rahat ja pankkisaamiset	7000
Vastaavaa yhteensä	532 000
VASTATTAVAA	
OMA PÄÄOMA	
Osakepääoma	300 000
Tilikauden voitto /tappio	150 000
VIERAS PÄÄOMA	
Lainat rahoituslaitoksilta	50 000
Ostovelat	32 000
Vastattavaa yhteensä	532 000

4.3 Nettovarallisuus

Nettovarallisuus määrittää pääomatulona ja ansiotulona verotettavan yritystulon suhteen. Nettovarallisuus saadaan, kun yrityksen varoista vähennetään sen velat.

Laskentaperusteena käytetään viimeisintä tilinpäätöstä. Nettovarallisuutta ovat kaikki yrityksen taseessa oleva käyttöomaisuus, vaihto-omaisuus, rahoitusomaisuus ja sijoitusomaisuus. Velkaa ovat kaikki taseen vastattaviin merkityt vieraan pääomaan erät. (Yrityksen-perustaminen.net.)

Taulukko 4. Nettovarallisuuden laskeminen

Rakennukset ja rakennelmat	400 000
Koneet ja kalusto	50 000
Vaihto-omaisuus	70 000
Lyhytaikaiset saamiset	12 000
Osakepääoma	300 000
Tilikauden voitto/tappio	150 000
Varat yhteensä	982 000
Pitkäaikainen vieras pääoma	50 000
Lyhytaikainen vieras pääoma	32 000
Velat yhteensä	82 000
Nettovarallisuus (varat – velat)	900 000

4.4 Nettovarallisuuden optimointi

Nettovarallisuus on merkittävässä asemassa osingon lopullista verorasitusta määritettäessä. Mitä suurempi on yrityksen nettovarallisuus, sitä pienemmällä

suhteellisella veroprosentilla osakkaat voivat nostaa osinkoa. Pääsääntöisesti nettovarallisuuden kasvattaminen on palkitsevinta siihen asti, kunnes se on 1 875 000 euroa osakasta kohden.

Osakkeen matemaattinen arvo saadaan jakamalla yhtiön nettovarallisuus osakkeiden lukumäärällä. 8 % osakkeiden matemaattisesta arvosta on 150 000, kun nettovarallisuus on 1 875 000 euroa. Nettovarallisuus lasketaan osakaskohtaisesti. Jos yhtiössä on enemmän kuin yksi kaksi osakasta, tulee nettovarallisuuden olla yhteensä 3 750 000 euroa, jotta molemmat osakkaat saisivat maksimaalisesti verovapaata osinkoa. (Verohallinto 2014.)

Taulukko 5. Osakaskohtainen nettovarallisuus

Osakkeet yhteensä	150 kpl (à 100 €)	15 000	8 % pääomatulo-osuus
Osakas A	30 kpl	3000	240
Osakas B	50 kpl	5000	400
Osakas C	70 kpl	7000	560

Taulukon 5. mukaan yhtiöllä on 150 osaketta, josta osakas A omistaa 30, osakas B omistaa 50 ja osakas C omistaa 70 osaketta. Yhden osakkeen arvo on 100 euroa. A osakkaan osakkeiden matemaattinen arvo on 3000 euroa, B osakkaan 5000 euroa ja C osakkaan 7000 euroa. Osakas A:n osakkeiden pääomatulo-osuus on 240 euroa, osakas B:n 400 euroa ja osakas C:n 560 euroa.

Yksityisestä osakeyhtiöstä saadusta osingosta on 150 000 euroon asti 75 % verovapaata tuloa ja 25 % veronalaista pääomatuloa, mikäli jaettu osinko on enintään 8 % kaikkien osakeyhtiön oman pääoman mukaisten osakkeiden matemaattisesta arvosta. 150 000 ylittävästä osasta vain 15 % on verovapaata ja 85 % on veronalaista pääomatuloa. Pääomatulona verotettavasta osingosta veroa on 30 % 30 000 euroon asti ja tämän ylittävältä osalta veroa on 34 %. Osingosta luonnolliselle henkilölle tai kotimaiselle kuolinpesälle peritään myös 7,5 % ennakonpidätys, kun se on enintään 150 000 euroa, ja tämän ylittävältä osalta ennakonpidätys on 28 %. (Verohallinto 2020.)

4.5 Varallisuuden kasvattaminen

Keskeisimpiä keinoja nettovarallisuuden kasvattamiseen ovat toimitilojen ostaminen, tuloksen pitäminen yhtiössä ja käyttöomaisuusosakkeiden hankkiminen. Muita keinoja voivat olla suurempien voittojen tavoittelu, osakepääoman korottaminen, SVOP – rahasto, pääomalaina ja velan konvertoiminen vieraasta pääomasta omaan pääomaan, kun lainanantajana on osakas. (Y-Studio.fi.)

Pääomasijoitusten ei katsota olevan verotettavaa tuloa, mutta muun omaisuuden kuin rahan siirrosta voi koitua veroseuraamuksia, kuten varainsiirto- ja luovutusvoittovero. Poistojen hyllyttäminen voi olla yksi vaihtoehto nettovarallisuuden kasvattamiseen. Tällöin kannattaa hyllyttää poistoja käyttöomaisuudesta, koska niiden poistoprosentti on suurin. Mahdolliset kehittämismenot kannattaa kirjata kuluksi, koska taseeseen aktivoituna se pienentää yrityksen jakokelpoisia varoja (Koponen 2015, 96–98). Arvonlennukset, osakaslainat ja omistajien käytössä olevat yrityksen omistamat asunnot voivat vaikuttaa negatiivisesti laskettavaan nettovarallisuuteen. (Kukkonen & Walden 2014, 77–83.)

4.6 Osakaskohtaiset oikaisut

Nettovarallisuuden laskentapohja saadaan selville, kun lasketaan kaikkien osakkeiden matemaattinen arvo yhteen ja jaetaan summa osakkeiden lukumäärällä. Tätä laskutapaa voidaan soveltaa, ellei jouduta tekemään osakaskohtaisia oikaisuja osakkaan verotuksessa. (Koponen 2015, 63.)

Osakaskohtaiset oikaisut pienentävät nettovarallisuuden matemaattista arvoa, jolloin saadaan nettovarallisuuden todellinen arvo. Näin estetään myös nettovarallisuuden keinotekoinen kasvattaminen. Nettovarallisuuden todellinen arvo saadaan, kun siitä vähennetään mahdollinen osakaslaina ja yhtiön varoissa oleva asunnon arvo. (Koponen 2015, 63.)

Taulukko 6. Yhtiön varoissa olevan asunnon oikaisu osingonjaossa

Osakkeiden matemaattinen arvo	1 000 000
Yhtiön taseessa oleva asunnon arvo	400 000
Oikaistu nettovarallisuus	600 000
Pääomatulo – osuus (8 %)	48 000
Jaettavat varat	60 000
Verotettava pääomatulo (25 %)	12 000 (25 % x 48 000)
Verotettava pääomatulo (85 %)	10 200 (85 % x 12 000)
Verotettava pääomatulo yhteensä	22 200
Pääomatulovero (30 %)	6 660

Taulukon 6. mukaan osakkeiden matemaattinen arvo on yhteensä 1 000 000 euroa. Yhtiön varallisuuteen kuuluu asunto, jonka arvoksi on merkitty 400 000 euroa. Yhtiön ainoalle osakkaalle jaetaan osinkoja 60 000 euroa. Osinko on yli 8 % osakkeiden matemaattisesta arvosta (8 % x 600 000 (1 000 000 – 400 000) = 48 000). Osinko on alle 150 000 tuhatta, jolloin 48 000 eurosta 25 % on veronalaista pääomatuloa ja 75 % on verovapaata tuloa. 8 % ylittävältä 12 000 euron osalta verotetaan 75 % ansiotulona ja loput 25 % on verovapaata.

4.7 Palkkaa vai osinkoa?

Verosuunnittelun näkökulmasta osakeyhtiön osakkaan on aina mietittävä missä suhteessa osinkoa ja palkkaa tulisi nostaa. Osinko ja palkka eivät ole ainoita varojenjako tapoja. Verotuksessa tulee huomioida myös mahdolliset luontaisedut, vuokrat, korot ja lainat. Yhtiön ja osakkaan optimoidessa omaa verokohteluaan, tulee laskelmissa huomioida kokonaisuus tapauskohtaisesti. (Koponen 2015, 94.)

Omistajayrittäjä vakuutetaan yrittäjäeläkkeen piiriin, jos hän omistaa itse osakeyhtiön osakkeista yli 30 %, tai puolisonsa kanssa yhteensä yli 50 %, ja on yhtiössä johtavassa asemassa. (Yritä.fi 2020.) YEL – osakkaalle voi olla kannattavampaa maksaa palkkaa kuin osinkoa, koska palkka voidaan verotettavaa tuloa laskettaessa vähentää liiketoiminnan kuluina, mutta osinkoa ei. (Koponen 2015, 94.) Palkasta kertyy sivukuluja, kuten sosiaaliturvamaksu. Palkasta maksetaan myös kunnallisvero ja mahdollinen kirkollisvero. (Verohallinto 2020).

Palkan ja osinkojen suhdetta arvioidessa tulee huomioida ainakin osakaskohtainen nettovarallisuus, ansiotulon progressio, yrityksen tulos ja osakkaiden määrä. Yhtiön voitosta on maksettava myös 20 % vero.

Taulukko 7. Kaikki jaetaan osinkona

Nettovarallisuus	1 875 000
Pääomatulo-osuus (8 %)	150 000
Yhtiön verotettava tulos	200 000
Tulovero (20 %)	40 000
Jaettavat varat	160 000
Verotettava pääomatulo (25 %)	37 500 (25 % x 150 000)
Verotettava pääomatulo (85 %)	8500 (85 % x 10 000)
Pääomatulovero (30 %)	9000 (30 000 eurosta)
Pääomatulovero (34 %)	5440 (30 000 ylittävästä osasta)
Verot yhteensä	54 440

Taulukon 7. mukaan pääomatulosta on 150 000 euroon asti 25 % veronalaista pääomatuloa, eli tässä tapauksessa 37 500 euroa. Ylimenevästä 10 000 eurosta 85 % on verotettavaa tuloa, eli 8500 euroa. Veronalaista pääomatuloa kertyy näin ollen yhteensä 46 000 euroa. Tästä summasta peritään veroa 30 % 30 000 euroon asti ja sen ylittävältä osalta 34 % vero. Yhteensä osakas joutuu maksamaan veroja osingostaan 14 440 euroa. Yhtiön ja sen ainoan osakkaan kokonaisverorasitus on 54 440 euroa.

Taulukko 8. Kaikki maksetaan palkkana

Palkka	200 000
Sotu-maksu (1,34 %)	2 680
Tulovero	69 891,6
Suhteelliset verot (20,97)	41 940
Verot ja maksut yhteensä	114 511,6

Taulukon 8. mukaisesti osakeyhtiön palkkakuluiksi muodostuu vain sosiaaliturvamaksu 2 680 euroa. Yhtiön ainoa osakas joutuu maksamaan palkasta progressiivisen tuloveroasteikon mukaan tuloveroa 78 500 eurosta 10 751,25 euroa, ja sen ylittävästä osasta 59 140,34 euroa (31,25 %), eli yhteensä 69 891,59 euroa. Osakas joutuu maksamaan palkastaan myös suhteellisia veroja kuten kunnallisvero ja mahdollinen kirkollisvero.

Taulukko 9. Palkkaa ja osinkoa

Palkka	12 500
Sotu-maksu (1,34 %)	167,5
Suhteelliset verot (20,97 %)	3712,5
Yrityksen verotettava tulos	187 500
Yhteisön tulovero (20 %)	37 500
Jaettavat varat	150 000
Pääomatulo-osuus (25 %)	37 500
Pääomatulovero (30 %)	9000
Pääomatulovero (34 %)	2 550
Verot ja maksut yhteensä	52 930

Taulukon 9. laskelmissa oletetaan, että nettovarallisuus on edelleen 1 875 000. Yhtiö on maksanut tuloveroa 37 500 euroa. Osakeyhtiön ainoa osakeomistaja on maksanut pääomatuloveroa yhteensä 11 550 euroa. Palkasta ei mene tuloveroa lainkaan ja sotu-maksuksi muodostui 167,5 euroa. Suhteellisten verojen maksettavaksi summaksi tuli 3712,5 euroa. Yhteensä veroja tulee maksettavaksi 52 930 euroa, mikä on 1510 euroa vähemmän, kuin jos nostettavat varat olisi verotettu kokonaan osinkoina (Taulukko 7.). Laskelmasta tullaan siihen johtopäätökseen, että yrittäjän kannattaa aina nostaa jonkin verran varoista palkkana.

Kun otetaan huomioon pääomatuloverotus ja osingosta maksettava ennakonpidätys, kokonaisveroaste 150 000 euron osingosta on 21,7 %. Käytössä tämä tarkoittaa, että palkkaa kannattaa aina nostaa lähemmäs 28 000 euroa, mikäli siihen on mahdollisuus. 28 000 euron jälkeen palkan verotus kasvaa progressiivisen tuloveroasteikon mukaan suuremmaksi kuin osinkovero.

4.8 Työpanokseen perustuva osinko

Yhden hengen osakeyhtiöiden omistajat voivat myydä työpanostaan oman osakeyhtiönsä kautta, jolloin työntantajayhtiö maksaa tästä työpanokseen perustuvaa osinkoa. Tällainen järjestely on mahdollista, kun työntantajayhtiö sopii siitä yhtiökokouksessaan.

Työpanososinkoa käsitellään kirjanpidossa palkkana, jolloin se on saajan henkilökohtaista tuloa, ja työnantaja voi vähentää sen verotuksessaan kokonaan. Tällöin siitä maksetaan tuloverolain mukainen ennakonpidätys ja sivukulut, lukuun ottamatta eläkemaksua ja työttömyysvakuutusmaksua. (Walden & Leppiniemi 2020, 169–170.) Jos työpanososinkoa saa sellainen henkilö joka ei ole yhtiön osakas, eläkemaksu ja työttömyysvakuutusmaksu tulee maksaa. (Verohallinto, 2018). Työpanososinkoa maksetaan myös bonuspalkkiojärjestelmin syntyvästä tulosta. (Verohallinto 2018.)

4.9 Osinko Holdingyhtiölle

Työpanososinko on muutettavissa tavalliseksi osingoksi, kun yhtiöjärjestys tekee hallituksen kokouksessaan päätöksen, että osinko perustuukin omistussuhteeseen. Osakeyhtiöstä toiseen maksama osinko on kokonaan verovapaata, kun kyseessä on listaamaton yhtiö. Järjestely mahdollistaa pienet pääomasijoitukset työntantajayhtiöön. Omistukseen perustuva osinko ei kuitenkaan tässä tapauksessa ole verotuksessa vähennyskelpoinen, vaan se käsitellään kirjanpidossa kuin tavallinen osinko. Osinko listaamattomasta osakeyhtiöstä toiseen on myös verovapaata. Osingonsaaja voi maksun jälkeen itse säädellä, missä suhteessa se maksaa holdingyhtiöstään itselleen osinkoa ja palkkaa. (Heikkilä & CO.)

5 Verosuunnittelun erityiskysymykset

Verolainsäädäntö luo verosuunnittelumahdollisuuksia esimerkiksi yritysjärjestelyissä. Lainsäädännössä on paikoin kohtia, jotka voivat jäädä helposti tulkinnanvaraisiksi. Nämä verosuunnittelun erityiskysymykset vaativat kirjanpitovelvolliselta huomattavan paljon aikaa ja perehtymistä. Yritystoimintaan liittyy aina myös veroriskejä, joiden kartoittaminen on tärkeää, jotta vältytään ikäviltä yllätyksiltä ja mahdollistetaan hyvissä ajoin oikealla tavalla toimiminen.

5.1 Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto (SVOP)

Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto (SVOP) on osakeyhtiön kirjanpidossa oleva tase-erä, joka koostuu pääomasijoituksista, yhtiön voittovaroista tai yritysjärjestelyn yhteydessä merkityistä varoista. Varojenjako sijoitetun vapaan pääoman rahastosta on mahdollista jakaa osinkoina, kun noudatetaan samoja osakeyhtiölain säännöksiä, jotka koskevat osingonjakoa voittovaroista. Varojenjaon toimittamisesta tehdyssä päätöksessä tulee aina mainita osinkona jaettavien varojen lähde. (Verohallinto, 2020.)

Varojenjako listaamattoman osakeyhtiön sijoitetun vapaan pääoman rahastosta katsotaan veronalaiseksi luovutukseksi, jos yhtiö palauttaa osakkeenomistajan varat kymmenen vuoden kuluessa siitä, kun sijoitus on tehty. Voiton määrää laskettaessa vähennetään ensin yksityishenkilön osakkeiden poistamaton hankintameno. Kun varojenjako tapahtuu poistamattomien osakkeiden arvossa, siitä ei aiheudu osingonsaajalle veroseuraamuksia. SVOP – rahastoon liittyy myös monenlaisia tulkintariskejä esimerkiksi tilanteissa, jossa varojenjako tapahtuu yritysjärjestelyiden jälkeen, tai vastikkeettomasti tehdyn sijoituksen ollessa kyseessä. (Tuokko 2020.)

5.2 Yrityskauppa ja hankintameno-olettama

Osakeyhtiön yksi merkittävästä verotukseen vaikuttavasta järjestelystä ovat yrityskaupat. Myynnin tai oston kohteena voivat olla yrityksen osakkeet, liiketoiminta tai liiketoiminnan osa. Myynnistä koitua veroseuraamus riippuu osakkeiden kohdalla niiden omistusaikasta. Jos osakkeet on omistettu alle 10 vuotta, sovelletaan hankintameno-olettamaa, joka on 20 % myyntihinnasta. Osakkeet, jotka on omistettu yli 10 vuotta, hankintameno-olettama on 40 %. Yrityskaupassa verot maksaa myyjä. Kokonaisveroseuraamusta laskettaessa kauppahinnasta vähennetään ensin hankintameno-olettama, jonka jälkeen siitä lasketaan 30 % veroa 30 000 euroon asti. Tämän ylittävältä osalta veroa maksetaan 34 %. (Suomen Yrityskaupat 2020.)

Taulukko 10. Hankintameno-olettama 250 000 euron kauppahinnasta

Omistusaika	Alle 10 v.	Yli 10 v.
Hankintameno-olettama	20 %	40 %
Verotettava myyntivoitto	200 000	150 000
30 000 ylittävä osuus	170 000	120 000
vero 30 000 ylittävältä osalta (34 %)	57 800	40 800
30 000 alittava osuus	30 000	30 000
Vero 30 000 alittavalta osalta (30 %)	9000	9000
Verot yhteensä	66 800	49 800
Kokonaisvero	26,7 %	19,9 %

Ostajan näkökulmasta on järkevämpää ostaa itse liiketoiminta kuin yhtiön osakkeet tai osuudet, koska osakkeiden hankintameno ei ole verotuksessa vähennyskelpoinen. Ostajan veroseuraamukset osakekaupasta syntyvät varainsiirtoverosta, mutta liiketoimintakaupassa varainsiirtoveroa ei makseta, ellei kauppaan sisälly osakkeita ja kiinteistöjä. Yrityskaupasta ei synny arvonlisäveroa ostajalle. Liiketoimintakaupan käytettyjen asiantuntijoiden palkkioiden arvonlisäveron maksaa myyjä ja osakekaupan osalta itse osakkeenomistaja. Käytettäessä hankintameno-olettamaa yrityskaupan yhteydessä, ei tästä järjestelystä syntynyttä arvonlisäveroa saa vähentää verotuksessa. (Suomen Yrityskaupat 2020.)

5.3 Omien osakkeiden osto

Osakeyhtiölain mukaan osakeyhtiö voi ostaa omia osakkeitaan sen osakkeenomistajilta. Omien osakkeiden ostosta syntyy osakkeiden myyjälle luovutusvoittoveroseuraamus. Osakkeiden myynnissä tulee soveltaa käypää hintaa, jotta kauppaa ei tulkita peiteltyksi osingonjako. Omien osakkeiden osto voidaan toteuttaa esimerkiksi sukupolvenvaihdoksen yhteydessä, jolloin kaupalla on luonnollinen liiketaloudellinen syy. Sukupolvenvaihdoksen tulee kuitenkin näkyä yrityksen hallinnoinnissa, mutta entinen omistaja saa jatkaa esimerkiksi hallituksen puheenjohtajana. Yhtiön on hyvä huomioida, että omien osakkeiden hankinta alentaa kaikkien osakkeiden matemaattista arvoa. Kauppaa harkitessa on hyvä ottaa huomioon myös varainsiirtovero, joka tulee osakkeita ostavan yhtiön maksettavaksi. (Walden & Leppiniemi 2020, 305–306.)

5.4 Peitelty osingonjako

Peiteltyllä osingonjakoilla tarkoitetaan tavanomaisesta eroavaa hinnoittelupoikkeamaa, jota osakeyhtiö soveltaa antaessaan osakkeenomistajalleen rahanarvoista etua. Peitelty osingonjako voi olla yli- tai alihinnoittelua osakekaupassa, ja esimerkiksi vuokrattaessa yhtiön varoissa olevaa asuntoa osakkeenomistajille, tai muun rahanarvoisen edun antaminen osakkaan perheenjäsenelle verotusmenettelyn vastaisesti. Peiteltyllä osingonjakoilla on yleensä veroseuraamuksia sekä yhtiölle että osakkeenomistajalle.

Osinko, joka on katsottu olevan peiteltyä osinkoa, on verotuksessa vähennyskelvoton. Mahdollinen yli- ja alihinta lisätään yhtiön tuloon. Peitellystä osingosta 75 % verotetaan osakkeenomistajan henkilökohtaisena tulona. (Koponen 2015, 89–93.)

5.5 Osakslaina

Laitonta varojenjakoja on kaikki sellainen toiminta, jolla ei ole osakeyhtiölaissa määriteltyä hyväksytyä perustetta. Tilanteet, jossa esimerkiksi yhtiö myöntää osakkaalle korotonta tai alikorolla lainaa, voidaan tulkita peiteltyksi osingonjaoksi. Osakslainan täytyy aina perustua yhtiön etuun. Osakeyhtiölaki määrittelee, että osakkaan lähipiiriin kuuluvat sellaiset henkilöt, joiden katsotaan voivan käyttää määräys- tai vaikutusvaltaa hänen liiketaloudellisissa päätöksissään. Näin ollen lähipiirilaina katsotaan harvoin olevan liiketapahtuma, joka on yhtiöoikeudellisesti perusteltu. (Walden & Leppiniemi 2020, 181–183.)

Mikäli osakslainan katsotaan täyttävän tuloverolain asettamat edellytykset, verotetaan se osakkaan pääomatulona. Tilanteissa, joissa osakas yksin tai hänen perheenjäsenensä yhdessä omistavat suoraan tai välillisesti vähintään 10 % osakeyhtiön osakkeista, katsotaan osakslainan olevan veronalaista pääomatuloa. Jos osakas ei nosta saamaansa osakslainaa lainkaan, tai hän maksaa sen nostamisen jälkeen samana vuonna takaisin kokonaan, lainaa ei veroteta pääomatulona. (Verohallinto 2020.)

5.6 Omistuksen hajautus

Osakeyhtiön osakkeiden omistus voidaan hajauttaa, jolloin se tuo verotuksellisia etuja, kun osakeyhtiössä on riittävästi nettovarallisuutta. Pääomatulo-osuutta laskettaessa kevyemmin verotetun osuuden henkilökohtainen yläraja on 150 000 euroa. Omistuksen hajauttamisella voidaan kaksinkertaistaa pääomatulon yhteismäärä, jakamalla osakkeet esimerkiksi perheenjäsenten kesken. Tällöin kummankin osakkeenomistajan kevyemmin verotetun pääomatulo-osuuden määrä on enintään 150 000 euroa. (Vilkkumaa 2014, 181.)

Taulukko 11. Hajautuksen vaikutus ja ansiotulo-osinko

	Osakas A	Osakas B
Jaettavat varat	80 000	80 000
Pääomatulo -osinko	75 000	75 000
Verotettava pääomatulo	18 750	18 750
Pääomatulovero (30 %)	5625	5625
Ansiotulo-osinko	5000	5000
Verotettava ansiotulo-osinko	3750	3750

Taulukossa 11. oletetaan, että yhtiön nettovarallisuus on 1 875 000 euroa. Molempien osakkaiden osakkeiden matemaattinen arvo on tässä tapauksessa 937 500 euroa. Tästä molempien pääomatulo-osuus on 75 000 euroa, jolloin 8 % ylittävistä osasta 75 % verotetaan ansiotulona ja 25 % on verovapaata tuloa.

5.7 Veroriskit

Kun yhtiö on toimittanut veroilmoituksensa, mutta sen jälkeen todetaan, että ilmoitus ei vastaa kirjanpidon tietoja, verotusta voidaan oikaista myöhemmin verovelvollisen vahingoksi. Verottaja voi määrätä verovelvolliselle laiminlyöntimaksun, joka toimitetaan vuosi-ilmoituksen laiminlyönnistä. Asiasta riippuen, laiminlyöntimaksu voi olla jopa 15 000 euroa. Verottaja voi tehdä verotuksen toimittamista varten arvioverotuksen tietojen puuttuessa, tai niiden ollessa vaillinaiset. Arvioverotus tehdään mahdollisuuksien mukaan vertailutietojen perusteella. (Koponen 2011, 354–355.)

Mikäli veroilmoitusta ei ole toimitettu määräaikaan mennessä ilman pätevää syytä, verottaja määrää myöhästymismaksun, joka muodostuu maksettavasta veron määrästä ja päiväkohtaisesta myöhästymismaksusta. Verottaja voi määrätä veronkorotuksen kaikista ilmoitusvelvollisuuden piiriin kuuluvien tietojen antamisen laiminlyönnistä. Kun osakeyhtiö haluaa esimerkiksi jakaa osinkoa verovuodelta, tulee sen ilmoittaa veroilmoituksessa päätetty osinko, jos päätös on tehty ennen veroilmoituksen antamista. Mikäli pöytäkirja osingonjaosta laiminlyödään, voi verottaja määrätä veronkorotuksen verojen määräämisen yhteydessä. (Verohallinto 2020.)

6 Pohdinta

Opinnäytetyön tarkoituksena oli selvittää käytännönläheisesti, millä tavalla osakeyhtiö pystyy lain puitteissa vaikuttamaan omaan verotukseensa. Opinnäytetyö toteutettiin laadullisena kirjallisuuskatsauksena. Taustateoriaa kerättiin alan akateemisesta kirjallisuudesta, artikkeleista ja voimassa olevasta lainsäädännöstä. Tavoitteena oli muodostaa käytännönläheinen, helppolukuinen ja selkeä kokonaisuus verosuunnittelun tuomista mahdollisuuksista.

6.1 Opinnäytetyöprosessi

Opinnäytetyöprosessin suurimmat haasteet liittyivät aihetta käsittelevän relevantin tiedon löytämiseen ja hahmottamiseen. Verolainsäädäntö on monin paikoin nopeasti muuttuva ja tulkinnanvarainen. Tärkeää työn kannalta oli tulkinnanvaraisen ja vanhentuneen tiedon tarkistaminen. Opinnäytetyön tekijälle prosessi oli monelta osin aiempaa tietoa syventävää ja kehittäväää.

6.2 Opinnäytetyön tulokset

Verosuunnittelu on saanut Suomessa melko huonon maineen sen eettisten kysymysten vuoksi. Verosuunnittelu koetaan usein kyseenalaiseksi, koska se mielletään helposti laittomaksi veronkierroksi. Osakeyhtiön perustehtävä on tuottaa voittoa sen osakkeenomistajille, joten verojen optimointi on täysin luonnollinen vaihtoehto verotaakan keventämiseksi.

Pienellä yrityksellä on mahdollista minimoida verotettavaa tulostaan ennen tilikauden päättymistä ajoittamalla kulukirjauksia, mutta osinkoa jaettaessa verohyödyt voivat jäädä vähäisiksi palkkaan verrattuna. Sellaisilla yrityksillä joilla on tarpeeksi nettovarallisuutta, liikkumavaraa on huomattavasti enemmän. Samassa suhteessa kasvavat kuitenkin myös veroriskit, kun lainsäädäntö ja raportointivelvollisuudet muuttuvat yhä monimutkaisemmiksi.

Verosuunnittelua kannattaa tehdä pitkäjänteisesti ja johdonmukaisesti tilinpäätöksestä toiseen. Tilikauden aikana osakeyhtiön pääasiallisena tavoitteena on nettovarallisuuden kasvattaminen, joka on mahdollista asettamalla tietty tavoitetulos. Tavoitetuloksen tulee sisältää mahdolliset kulut, maksut, investoinnit ja halutun voiton. Jos tavoitetulos jää liikevaihdon kannalta liian pieneksi, on yhtiöllä mahdollisuus kulukirjausten avulla hienosäätää tulostaan. Tähän esimerkiksi poistot sopivat erinomaisesti. Yrittäjän on myös

hyvä olla tietoinen jälleenhankintavarauksen ja tappiontasauksen tuomista mahdollisuuksista osakeyhtiön lopullisessa verotuksessa.

Varoja jaettaessa nettovarallisuus nousee tärkeimmäksi tekijäksi osingonsaajan verotuksessa. Aloittavan yrittäjän keskeisempiä keinoja nettovarallisuuden kasvattamiseen on voiton jättäminen yhtiöön, ja osingonmaksun pidättäytymisestä ainakin alussa. Voitosta voi pyrkiä myös sijoittamaan esimerkiksi arvopapereihin, jotka merkitään yhtiön varallisuuteen. Kun nettovarallisuutta on kertynyt tarpeeksi, voi yrittäjä nostaa palkan lisäksi osinkoa, joka on palkitsevinta siihen asti, kun yhden osakkaan osakkeiden matemaattinen arvo on 150 000 euroa. Tämän jälkeen osinko on huomattavasti kalliimpaa. Palkkaa kannattaa kuitenkin aina nostaa jonkin verran, koska se on verotuksessa täysin vähennyskelpoinen. Omistuksen hajauttaminen perheenjäsenten kesken voisi tulla ajankohtaiseksi, mikäli nettovarallisuus kasvaa niin isoksi, että pääomatulona verotetun osuuden henkilökohtainen yläraja 150 000 euroa ylittyy yhden osakkaan kohdalla.

Verotuksen kannalta kyseenalainen on työpanososinko, jos se perustuu hallituksen päätöksen mukaisesti osakkeiden omistukseen. Verolainsäädännöllä on pyritty estämään työpanokseen perustuva halpa osinko, mutta käytännössä siinä ei ole täysin onnistuttu. Vaikka tuloverolaisissa on määritelty, että työpanososinko verotetaan ansiotulona, voi säännöksen ohittaa erillisellä sopimuksella.

Verosuunnittelun erityiskysymykset voivat muodostaa haasteita verolainsäädännön tulkintaan. Tällaisia ovat esimerkiksi vapaan oman pääoman rahasto omistajavaihdoksessa, kun se halutaan palauttaa yritysjärjestelyn jälkeen. Osakaslaina voidaan helposti tulkita peiteltyksi osingoksi, ellei sille ole vahvaa liiketaloudellista perustetta. Peitelty osinko on verotuksessa vähennyskelpoton, ja siitä 75 % verotetaan osakkeenomistajan henkilökohtaisena tulona. Erityistilanteet vaativat kirjanpitovelvolliselta paljon perehtymistä ja huolellisuutta. Yrityskauppoja harkitessa hankintameno-olettama on yksi erittäin hyödyllinen tapa minimoida veroja, riippuen omistusajasta.

Yritystoimintaan liittyy myös veroriskejä. Kasvavan yrityksen on aina parempi kääntyä asiantuntijan puoleen epävarmoissa tilanteissa. Taloushallinnon rooli on avainasemassa, kun yritys hakee luotettavaa ja ajantasaista tietoa liiketaloudellisissa päätöksissään. Veroriskit voivat tulla yrittäjälle kalliiksi, kun tehdään hätäisiä päätöksiä ilman kokonaiskuvan antamaa varmuutta.

Tätä opinnäytetyötä voivat hyödyntää kaikki asiasta kiinnostuneet, jotka haluavat saada selkeän kuvan eri verosuunnittelun mahdollisuuksista. Erityisesti aloittelevalle yrittäjälle veroviidakko voi olla monimutkainen käsittää, kun lainsäädäntö on runsasta, alati muuttuvaa ja tulkinnanvaraista. Jatkotutkimuksena verosuunnittelua voisi lähestyä esimerkiksi verojärjestelmän kannalta, ja miten sitä voisi kehittää, jotta verolainsäädäntö olisi johdonmukaisempaa ja oikeudenmukaisempaa.

Lähteet

Avaimet menestykseen 2017. Verosuunnittelua vai veronkiertoa – Yrityksen taloushallinto, kirjanpito ja verotus. Luettavissa: <https://www.avaimet-menestykseen.fi/verosuunnittelua-vai-veronkiertoa/>. Luettu: 4.3.2020.

Heikkilä & CO 2016. Kannattaako holdingyhtiön perustaminen?. Luettavissa: <https://heikkilaco.fi/kannattaako-holdingyhtion-perustaminen>. Luettu: 23.5.2020.

Koponen J. 2015. Osingonjakajan verokirja. Verotieto Oy. Helsinki.

Konnektor 2016. Verotuksellinen näkökulma yrityksen strategiaan. Luettavissa: <https://blogi.konnektor.fi/ajankohtaista/verotusjastrategia/>. Luettu: 4.3.2020.

Kukkonen M., Walden R. 2014. Pk-yrityksen verosuunnittelu. Sanoma Pro Oy. Helsinki.

Suomen yrityskaupat 2020. Yrityskaupan verotuksesta. Luettavissa: <https://www.yrityskaupat.net/fi/ohjeita-yrityskauppaan/verotus/yrityskaupan-verotuksesta/>. Luettu: 22.4.2020.

Tilisanomat 2018. SVOP -rahaston ongelmalliset kysymykset. Luettavissa: <https://tilisanomat.fi/verotus/svop-rahaston-ongelmalliset-kysymykset>. Luettu: 21.5.2020.

Tuokko 2020. Vapaan oman pääoman rahaston käsittely verotuksessa. Luettavissa: <https://www.tuokko.fi/vapaan-oman-paaoman-rahaston-kasittely-verotuksessa/>. Luettu: 15.5.2020.

Verohallinto 2014. Osingot. Luettavissa: <https://www.vero.fi/syventavat-vero-ohjeet/ohje-hakusivu/48951/osingo2/>. Luettu: 17.4.2020.

Verohallinto 2016. Vahvistettu tappio ja omistajavaihdos. Luettavissa: https://www.vero.fi/syventavat-vero-ohjeet/ohje-hakusivu/48572/vahvistettu_tappio_ja_omistajanvaihdos2/. Luettu: 18.3.2020.

Verohallinto 2018. Seuraamusmaksut oma-aloitteisessa verotuksessa. Luettavissa: <https://www.vero.fi/syventavat-vero-ohjeet/ohje-hakusivu/48377/seuraamusmaksut-oma-aloitteisessa-verotuksessa2/>. Luettu: 22.5.2020.

Verohallinto 2018. Työpanokseen perustuvan osingon ja ylijäämän verotus. Luettavissa: <https://www.vero.fi/syventavat-vero-ohjeet/ohje-hakusivu/47804/tyopanokseen-perustuvan-osingon-ja-ylijaaman-verotus/>. Luettu: 27.4.2020.

Verohallinto 2019. Yhteisöjen tulolähteiden verotukseen muutoksia. Luettavissa: https://www.vero.fi/tietoa-verohallinnosta/uutishuone/verotuksen_muutoksia/yhteisöjen-tulolähteiden-verotukseen-muutoksia/. Luettu: 25.3.2020.

Verohallinto 2020. Luonnollisen henkilön osakeyhtiöstä nostaman osakaslainan verotus. Luettavissa: <https://www.vero.fi/syventavat-vero-ohjeet/ohje-hakusivu/48739/luonnollisen-henkilön-osakeyhtiöstä-nostaman-osakaslainan-verotus/>. Luettu: 18.5.2020.

Verohallinto 2020. Osakeyhtiön tuloverotus – verovuosi 2020. Luettavissa: <https://www.vero.fi/yritykset-ja-yhteisot/tietoa-yritysverotuksesta/tuloverotus/osakeyhtio-ja-osuuskunta/verovuosi-2020/>. Luettu 6.3.2020.

Verohallinto 2020. Osingot listaamattomasta yhtiöstä. Luettavissa: <https://www.vero.fi/henkiloasiakkaat/omaisuus/sijoitukset/osingot/osingot-listaamattomasta-yhtiosta/>. Luettu: 6.3.2020.

Verohallinto 2020. Vapaan oman pääoman rahaston varojenjakovo verotuksessa. Luettavissa: <https://www.vero.fi/syventavat-vero-ohjeet/ohje-hakusivu/60520/vapaan-oman-pääoman-rahaston-varojenjakovo-verotuksessa2/>. Luettu: 19.5.2020.

Vilkkumaa M. 2014. Yrityksen Osinko-opas. Suomen Yrityskirjat Oy. Helsinki.

Visma. Tase – Mikä on tase?. Luettavissa: <https://www.visma.fi/epasseli/kirjanpidon-sanakirja/t/tase/>. Luettu: 18.5.2020.

Walden R., Leppiniemi J. 2020. Tilinpäätös- ja verosuunnittelu. Alma Talent Oy ja tekijät. Liettua.

Yrityksen-perustaminen.net. Yrityksen nettovarallisuus. Luettavissa: <https://yrityksen-perustaminen.net/nettovarallisuus/>. Luettu: 10.5.2020.

Yritä.fi 2020. Osakeyhtiön YEL, TyEL ja eläketurva. Luettavissa: <https://yritä.fi/osakeyhtion-yel-tyel-ja-eläketurva>. Luettu: 22.5.2020.

Y-Studio.fi. Kuinka omaa pääomaa vahvistetaan? 5 keinoa. Luettavissa: <https://y-studio.fi/yrityksen-alku/talous/kuinka-omaa-paaomaa-vahvistetaan/>. Luettu: 6.3.2020.